Eshuis

CONCEPT ACCOUNTANTSVERSLAG 2023

Publiek Vervoer Groningen Drenthe

21 februari 2024

Per saldo persoonlijker

Certified B Corporation

SRA

Independent Member of PrimeGlobal

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijn bevindingen
- Bestuurlijke afhandeling
- Resultaat en weerstandsvermogen
- Controlebevindingen
- Overige aandachtspunten
- Foutenevaluatie
- Afsluiting

Aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Samenwerkingsorganisatie Publiek Vervoer Groningen Drenthe
T.a.v. de heer G. Rink, voorzitter
Postbus 189
9400 AD ASSEN

Behandeld door: Jack Steinfelder
Ons kenmerk: 2024.052
Datum: 21 februari 2024

Geachte leden van het bestuur,

U hebt ons opdracht gegeven om de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsorganisatie Publiek Vervoer Groningen Drenthe (hierna: Publiek Vervoer) te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij uw organisatie voor zover van belang voor de jaarrekening. Dat hebben wij in het najaar van 2023 uitgevoerd en wij hebben daarover gerapporteerd in onze managementletter van 7 november 2023. Verder controleren wij de cijfers in balans en exploitatie en onderzoeken wij of de jaarrekening voldoet aan de voor u geldende verslaggevingsregels. In dit verslag informeren wij u over onze werkzaamheden, onze bevindingen en adviezen en leggen wij uit hoe wij tot ons oordeel zijn gekomen.

Belangrijke opmerking vooraf:

Zoals u weet is de wetgever bezig met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording voor decentrale overheden. Invoering is in principe voorzien voor het boekjaar 2023. De Gemeentewet en de Provinciewet is inmiddels op dit punt gewijzigd. Deze operatie houdt kort gezegd in, dat het bestuur zelf in de jaarrekening verantwoording aflegt over de rechtmatige tot standkoming van de baten, de lasten en de balansmutaties. Dat betreft het voorwaardencriterium, de begrotingsrechtmatigheid en het M&O-criterium. De accountant geeft niet meer een dubbel oordeel af (getrouwheid en rechtmatigheid), maar onderzoekt of de rechtmatigheidsverantwoording (net als de rest van de jaarrekening) op een deugdelijke manier tot stand komt en is onderbouwd. Vervolgens betrekt de accountant zijn bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording bij zijn af te geven oordeel omtrent de getrouwheid.

Zoals hiervoor aangegeven zijn de Gemeentewet en de Provinciewet inmiddels aangepast, maar dat geldt nog niet voor andere regelgeving die in dit verband ook van belang is, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Dit betreft verslaggevingsregels waar uw jaarstukken aan moeten voldoen en uitgangspunten / kaders voor de accountantscontrole. Wijziging van deze regelgeving is nog onderhanden.

CONCEPT

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijn bevindingen
- Bestuurlijke afhandeling
- Resultaat en weerstandsvermogen
- Controlebevindingen
- Overige aandachtspunten
- Foutenevaluatie
- Afsluiting

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt nog aan de aanpassing van deze regels. Hoe en wanneer dit geregeld zal zijn, dan wel of de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording alsnog zal worden doorgeschoven is op moment van schrijven van dit verslag nog niet helder. Gevolg is, dat wij nog geen accountantsverklaring kunnen afgeven, omdat relevante regelgeving nog niet gereed is. Wel kunnen wij u melden dat de controle is afgerond en geen bevindingen naar voren heeft gebracht die tot een aangepast oordeel zouden moeten leiden. Dit alles uiteraard, en helaas, voor alle zekerheid onder voorbehoud van het effect van eventuele aanpassingen van regelgeving.

In het vervolg van deze brief vindt u eerst een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen. Vervolgens gaan wij in op de bestuurlijke afhandeling, ons beeld bij uw resultaat en vermogen en tot slot melden wij de zaken die verplicht zijn in een accountantsverslag.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.

drs. S. Hofsteenge RA
06 - 52 89 40 85
s.hofsteenge@eshuis.com

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Hoofdlijn bevindingen 5
2. Bestuurlijke afhandeling 7
3. Resultaat en weerstandsvermogen 8
4. Controlebevindingen 9
5. Overige aandachtspunten 10
6. Foutenevaluatie 12
7. Afsluiting 13

CONCEPT

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijn bevindingen
- Bestuurlijke afhandeling
- Resultaat en weerstandsvermogen
- Controlebevindingen
- Overige aandachtspunten
- Foutenevaluatie
- Afsluiting

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijn bevindingen
- Bestuurlijke afhandeling
- Resultaat en weerstandsvermogen
- Controlebevindingen
- Overige aandachtspunten
- Foutenevaluatie
- Afsluiting

1. Hoofdlijn bevindingen

Onderwerp	Bevindingen
Strekking van de controleverklaring	Zoals in de inleiding aangegeven kunnen wij helaas nog geen controleverklaring afgeven.
Resultaat 2023 en vermogenspositie	U hebt over 2023 een positief resultaat behaald van € 53.000 . Daarmee komt uw eigen vermogen ultimo 2023 uit op € 353.000. Uw solvabiliteit bedraagt 81% waar dit ultimo 2022 uitkwam op 65%. Op basis van de begroting voor de komende periode, uw weerstandsvermogen en de voortgang van uw dienstverlening concludeert u dat er geen reden is om te twijfelen aan de continuïteit van uw organisatie. Deze continuïteit is vanwege de status van gemeenschappelijke regeling overigens ook van rechtswege geborgd zolang de deelnemers niet hebben besloten tot opheffing.
Verslaggeving en WNT	Uit onze controle blijkt dat de jaarrekening overeenkomstig de voor u geldende verslaggevingsvoorschriften is opgesteld. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarverslaggeving is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie. Tevens hebben wij vastgesteld dat is voldaan aan de WNT.
Controleverschillen	Er zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd.
Kwaliteit van de interne beheersing	Het is in relatief kleine organisaties een uitdaging om in de processen de noodzakelijke functiescheiding in te bouwen. U hebt voldoende zicht op risico's in kwetsbare processen zoals de controles in de betaalorganisatie, de inkoopstroom en verwerking van schattingen en correcties via memoriaalboekingen. Uit onze controles blijken geen tekortkomingen.
IT-omgeving en AVG	De IT-omgeving en AVG zijn onderwerpen die steeds belangrijker worden. Ook bij de accountantscontrole krijgt dit steeds meer aandacht. Wij hebben in onze controle geen signalen van zaken die om directe actie vragen.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	U heeft ons bevestigd dat er in de organisatie geen gevallen zijn gemeld van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen dat bij u sprake is van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik. De algemeen geldende verslaggevingsregels vereisen dat hierover uitgebreider gerapporteerd wordt dan voorheen.

- Inhoudsopgave
- Hoofdlijn bevindingen
- Bestuurlijke afhandeling
- Resultaat en weerstandsvermogen
- Controlebevindingen
- Overige aandachtspunten
- Foutenevaluatie
- Afsluiting

Inkopen en aanbesteden	Er zijn over 2023 geen afwijkingen van de geldende aanbestedingsregels geconstateerd.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	Iedere jaarrekening bevat schattingen bijvoorbeeld in de waardering van vaste activa, vorderingen en het afgrenzen van verplichtingen. De schattingsmethoden zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar en wij aanvaarden de door u gekozen methoden. Wij adviseren u om achteraf na te gaan hoe de schattingen hebben uitgepakt zodat u hiervan kunt leren voor de toekomst.

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

2. Bestuurlijke afhandeling

De bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken bestaat uit een aantal stappen. Het bestuur behandelt in de vergadering de jaarstukken, met inbegrip van de jaarrekening en stelt deze vervolgens voorlopig vast. Ter afronding ondertekenen alle leden van het bestuur de jaarrekening. De definitieve vaststelling volgt later dit jaar nadat de jaarrekening door de gemeenten is beoordeeld. Formeel hebben zij echter niet de mogelijkheid om wijzigingen voor te stellen of aan te brengen.

Er zit enige tijd tussen de verzending van de conceptstukken aan het bestuur en de vergadering waarin de vaststelling plaatsvindt. Mochten in die periode omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dan moet een dergelijke aanpassing nog worden gemaakt. Dat kan ook een gebeurtenis zijn, die effect heeft op uw inschattingen met betrekking tot de continuïteit van de organisatie. Uiteraard vervalt in die situatie onze toestemming tot openbaarmaking. Dat geldt ook in geval de jaarrekening om andere redenen gewijzigd wordt alvorens tot goedkeuring en vaststelling wordt overgegaan. Wij verzoeken u in deze gevallen met ons in contact te treden om gezamenlijk de noodzakelijke vervolgstappen met u te bespreken.
Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is uitsluitend bedoeld om in uw eigen archief opgenomen te worden. Dit exemplaar mag op geen enkele wijze worden verspreid. Publicatie van deze verklaring op de website of toezending aan de deelnemers is niet toegestaan.
Deze werkwijze is van belang om misbruik van onze handtekening te voorkomen. Indien wij constateren dat toch gebruik gemaakt is van een controleverklaring met onze handtekening zullen wij u verzoeken deze van de website te verwijderen of uw indiening bij de deelnemers ongedaan te maken. Vanzelfsprekend treden wij in die situaties met u in overleg over de manier waarop dit moet plaatsvinden.

Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Bij openbaarmaking van de controleverklaring dient u gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening. Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening, wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening tijdens de bestuurlijke afhandeling ongewijzigd blijft en wordt vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de jaarstukken. Hiervoor gebruikt u een exemplaar zonder ons waarmerk. De gewaarmerkte versie van de jaarrekening is uitsluitend voor uw eigen archief. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").
Wij herhalen dat publicatie van de door ons gewaarmerkte jaarrekening en de controleverklaring met originele handtekening op welke wijze dan ook niet is toegestaan.

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

3. Resultaat en weerstandsvermogen

U hebt het boekjaar 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 53.000, begroot was een resultaat van € 94.000. Het boekjaar 2022 heeft u afgesloten met een positief resultaat van € 265.000. Het resultaat 2022 was grotendeels incidenteel vanwege de afrekening van het project Stronger Combined. Het resultaat over 2022 staat in afwachting van een besluit tot bestemming, afzonderlijk gepresenteerd onder het eigen vermogen.
Uw eigen vermogen heeft ultimo 2023 een omvang van afgerond € 353.000. Dit betekent dat de omvang van het eigen vermogen bijna 37% van de totale lasten (€ 959.000) bedraagt.

De ontwikkeling van uw vermogenspositie hebben we in onderstaande tabel weergegeven in zowel een solvabiliteitspercentage als in een absoluut bedrag. Hoewel het hebben van een stevige vermogenspositie niet uw primaire doelstelling is, heeft eigen vermogen ook een functie als financieringsmiddel voor activa en het genereren van liquiditeit voor transacties. Een minimumbuffer is dan ook wenselijk.

Vermogenspositie	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Eigen vermogen in euro	353	430	165
Solvabiliteit in %	81	65	46

Te zien valt dat uw solvabiliteit is toegenomen. In de jaarrekening concludeert u zelf dat uw vermogenspositie, uw begroting voor 2024 en voortzetting van de dienstverlening voor de komende tijd, voldoende waarborgen bieden als het gaat om de continuïteit van uw organisatie.
Wij hebben geen signalen waaruit het tegendeel blijkt. Overigens is bij gemeenschappelijke regelingen de continuïteit van rechtswege gezekerd zolang het bestuur en de deelnemers geen besluit tot opheffing hebben genomen.

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

4. Controlebevindingen

4.1 Algemeen

Publiek Vervoer is een relatief kleine organisatie. Dit betekent dat er niet in elk proces optimale functiescheiding kan worden geïmplementeerd. Er is altijd een spanningsveld tussen gewenste functiescheiding en de beschikbare capaciteit. Bij de controle hebben we gekeken of de minimaal benodigde functiescheiding en beheersingsmaatregelen aanwezig zijn in de processen. U doet datgene wat op grond van de aard en omvang van de organisatie redelijkerwijs mag worden verwacht. U realiseert zich de eigen kwetsbaarheid en u bent daar transparant over in de jaarstukken.

4.2 Factuurafhandeling en betalingen

In het inkoopproces verwachten we dat er functiescheiding is tussen bestelling, ontvangst en betaling, als basisvoorwaarde voor een juiste verwerking van facturen. Een adequate factuurcontrole voorkomt het betalen van niet-geautoriseerde inkopen, dan wel het betalen voor niet ontvangen leveringen of diensten. De procescontroles zijn van belang voor een juiste werking van het inkoopproces.

Wij hebben bij onze werkzaamheden geen tekortkomingen aangetroffen.

4.3 Verslaggevingsregels nageleefd

De jaarstukken 2023 van Publiek Vervoer voldoen aan de formele uitgangspunten van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Er wordt inhoudelijk verslag gedaan van de uitkomsten van beleid en de financiële uitkomsten en aandachtspunten in het verslagjaar.

Wij hebben ten aanzien van de inhoud van de jaarstukken en de presentatie van de cijfers in relatie tot de verslaggevingsregels geen significante tekortkomingen geconstateerd. Dat geldt ook voor de rechtmatigheidsverantwoording die nieuw is over 2023.

Het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen, verbindt de inhoudelijke prestaties met de baten en de lasten. Het jaarverslag bevat de op grond van het BBV voorgeschreven onderdelen.

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

5. Overige aandachtspunten

5.1 Frauderisicoanalyse

Wij onderkennen standaard bij onze cliënten, en dus ook bij Publiek Vervoer, een risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management bij de totstandkoming van schattingen. We beoordelen in het kader van onze controle de interne processen op deze schattingen en doen detailcontroles op de uitgangspunten en aannames die aan significante schattingen ten grondslag liggen. Ook zijn we alert op ongebruikelijke transacties, samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties en een analyse op de memoriaalboekingen. Uit deze werkzaamheden komen tot op heden geen bijzonderheden naar voren.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan communiceren wij dit, afhankelijk van de aard van de fraude, met de direct leidinggevenden, de directie en, in sommige gevallen, bij fraude in de top van de organisatie, of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, met de raad van toezicht. In dit geval rapporteren wij daar separaat over. Tijdens onze werkzaamheden besteden wij ook aandacht aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie.

Gelet op het voorgaande adviseren wij dat op alle niveaus in de organisatie tenminste eenmaal per jaar gesproken wordt over de (fraude)risico's in de organisatie, de activiteiten en de maatregelen die hieromtrent getroffen zijn. Ook een interne beoordeling of de maatregelen afdoende worden gevonden hoort daar bij.

5.2 Continuïteitsbeoordeling

In het kader van de jaarrekeningcontrole beoordelen wij ook het vermogen van de organisatie om de activiteiten in de komende twaalf maanden voort te zetten. Elementen die we in deze beoordeling betrekken zijn onder meer de vermogenspositie, de begroting voor het komende boekjaar, de afhankelijkheid van eigen inkomsten, de risico's die u zelf identificeert en uiteraard ook de risico's die wij als uw accountant signaleren.
Zoals eerder aangegeven is de continuïteit van een gemeenschappelijke regeling van rechtswege gezekerd zolang er geen besluit tot opheffing is genomen..

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

5.3 Automatiseringsomgeving

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.
Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.
Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Gelet op de beperkte mate van geautomatiseerde beheersmaatregelen in uw organisatie is een dergelijk onderzoek niet noodzakelijk voor de uitvoering van onze werkzaamheden. Uit onze controle zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

5.4 Onafhankelijkheid gewaarborgd

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO is in de organisatie van Eshuis Registeraccountants ingebed.
Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de Publiek Vervoer voldoende is gewaarborgd. Wij hebben het afgelopen jaar geen andere opdrachten voor u uitgevoerd dan de controle van de jaarrekening en de direct daarmee samenhangende werkzaamheden.

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

6. Foutenevaluatie

De jaarrekeningcontrole voeren wij uit met een bepaalde marge. Deze marge noemen we de materialiteit. De materialiteit is voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Daarbij kan rekening worden gehouden met specifieke factoren of risico's, de zogenaamde "kwalitatieve materialiteit. Tevens gelden scherpere grenzen voor de naleving van de WNT.
Het Bado stelt dat de maximaal te hanteren materialiteit 1% bedraagt van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Het totaal van deze lasten over 2023 bij Publiek Vervoer is € 959.000. De bij u te hanteren materialiteit bedraagt derhalve (afgerond naar beneden) € 9.500. Mochten we niet-gecorrigeerde fouten onderkennen die dit bedrag overschrijden dan kunnen we geen goedkeurende verklaring afgeven.
Voor onzekerheden bedraagt de grens 3%, derhalve € 28.500.

In het kader van de bestuurlijke afhandeling en het dechargeproces melden wij eventuele geconstateerde afwijkingen die niet meer gecorrigeerd zijn in de jaarrekening. Deze zijn vanaf een lager bedrag dan de materialiteit mogelijk voor u relevant. Wij melden alleen afwijkingen boven een bepaalde grens. Deze bedraagt 5% van de materialiteit, bij u dus 5% van € 9.500, te weten € 475.

Niet gecorrigeerde controleverschillen	Bedrag	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen getrouwheid	**NVT**	**NVT**	**NVT**
Totaal onzekerheden getrouwheid	**NVT**	**NVT**	**NVT**
Totaal	**0**	**0**	**0**

Daarnaast informeren wij u over gecorrigeerde controleverschillen of andersoortige afwijkingen die het gevolg zijn van significante tekortkomingen in de interne beheersing, frauderisico's met zich meebrengen of naar onze mening onder uw aandacht zouden moeten worden gebracht.
Er zijn in het controleproces geen afwijkingen geconstateerd die op grond van het bovenstaande gerapporteerd zouden moeten worden.

CONCEPT

Inhoudsopgave
Hoofdlijn bevindingen
Bestuurlijke afhandeling
Resultaat en weerstandsvermogen
Controlebevindingen
Overige aandachtspunten
Foutenevaluatie
Afsluiting

7. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u met dit verslag adequaat te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid onze bevindingen en adviezen nader toe te lichten en/of vragen te beantwoorden.

CONCEPT